

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **Y. H.**
státní příslušnost:
t. č. pobytem

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2021, č. j. OAM-315/ZA-ZA11-LE31-2021,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Předmětem sporu je zákonnost rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o opakovaně podané žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Krajský soud se musel vypořádat s tím, zda skutečnosti, které žalobce uváděl v nové žádosti (obavy ze zabití ve válce v souvislosti s vojenskou službou), neměly žalovaného vést k opětovnému meritornímu posouzení této žádosti.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal dne 11. 5. 2021 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Při poskytnutí údajů k této žádosti uvedl, že má strach z toho, že ho zabijí ve válce. Přicházela mu předvolání z vojenské správy, které si nepřebíral. Proto jej obžalovali. Nyní mu chodí předvolání k soudu. Nosí je jeho matce, která ale převzetí nepodepsala, což ji poradil žalobce. V době mobilizace byl žalobce na vojenské prohlídce, kde jej doktor uznal schopným. Žalobce ale vycestoval z vlasti. Z internetu ví o legislativních změnách týkajících se mobilizace a trestů za nenastoupení do vojenské služby. Konkrétně zákon č. 3553 nyní umožňuje povolávat lidi do armády i bez mobilizace. Také zákon č. 336 změnil trestní zákoník, který nově umožňuje uložit za vyhýbání se vojenské službě tři až pět let vězení. Dále jde o zákon č. 1357 – IX, o vojenské zálohové službě. Závěrem žalobce dodal, že vše je jako v minulém řízení, jenom tehdy mu ještě nechodila předvolání k soudu. Pokud by se vrátil na Ukrajinu, určitě by musel jít k soudu. K dotazu ohledně náboženského vyznání uvedl, že je bez vyznání.
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 7. 2021, č. j. OAM-315/ZA-ZA11-LE31-2021 („rozhodnutí žalovaného“) zastavil řízení podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Žádost žalobce shledal nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, protože ji žalobce podal opakovaně ze stejných důvodů.
4. První žádost žalobce podal v květnu 2018. Do ČR přicestoval poté, co v lednu a únoru obdržel tři předvolání k lékařské prohlídce a upřesnění evidenčních vojenských údajů za účelem přípravy k dalšímu odjezdu k absolvování vojenského výcviku se záložníky operační rezervy a povolanci. Tato předvolání osobně nepřevzal, převzala je jeho matka. V řízení je doložil. Účastnil se lékařské prohlídky u vojenského komisariátu, kde ústně sdělil, že z důvodu víry (je adventistou sedmého dne) odmítá nastoupit vojenskou službu a vzít do ruky zbraň. Nevzali to v potaz. U jiných vojenských orgánů tuto skutečnost nesdělil. Základní vojenskou službu vykonal v osmnácti letech, tehdy ještě nebyl věřící. Na víru se obrátil až po roce 2010, kdy se mu narodil nemocný syn. Také se obává, že by mohl v armádě zemřít. Žalovaný v září roku 2018 rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci. Jeho rozhodnutí následně potvrdil Krajský soud v Brně (rozsudkem ze dne 30. 4. 2020, č. j. 34 Az 13/2018-32) i Nejvyšší správní soud (rozsudkem ze dne 21. 4. 2021, č. j. 8 Azs 89/2020-68).
5. Při posuzování nynější žádosti o mezinárodní ochranu žalovaný shromáždil informace o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně se jedná o *Informaci MZV o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu při návratu do vlasti z března 2021* a *Informaci OAMP – Ukrajina: Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby z dubna 2020* („Informace OAMP“).
6. Žalovaný ve svém rozhodnutí konstatoval, že žalobce při nynější žádosti uvedl naprosto stejné důvody jako při první žádosti – neochotu nastoupit k výkonu vojenské služby a obavu z trestního stíhání za její odmítnutí. Neuvedl nové skutečnosti, které by odůvodňovaly opětovné meritorní posouzení jeho žádosti. Obavu z trestního stíhání v souvislosti s nenastoupením vojenské služby žalobce uváděl již v předchozím řízení. Žalovaný se jí zabýval. To, že nově žalobce uvádí, že nyní již dostává předvolání k soudu, na důvodnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu nic nemění. Pouze dokládají, že jeho problém pořád trvá. Obsahově jsou však stará i nová tvrzení žalobce totožná.

7. Za novou skutečnost podle žalovaného nelze považovat ani tvrzené změny ukrajinské legislativy. Z Informace OAMP plyne, že trest za vyhýbání se výkonu vojenské služby existoval již v době, kdy žalovaný posuzoval první žádost žalobce. Tuto skutečnost žalovaný zohlednil. Z úřední činnosti žalovaný ví, že změna č. 336 není označením zákona, ale konkrétního článku trestního zákoníku „Vyhýbání se povolání za mobilizace“. Již z toho je zřejmé, že na žalobce tato změna nedopadá, protože na Ukrajině od roku 2018 k mobilizaci nedochází. Žalobce navíc neuvedl žádnou skutečnost, která by svědčila o tom, že dílčí změny v zákonech upravujících vojenskou službu by v jeho případě představovaly relevantní nové skutečnosti. Závěrem žalovaný s odkazem na shromážděné informace o zemi původu uvedl, že od doby meritorního posouzení první žádosti žalobce nedošlo na Ukrajině k žádné relevantní změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

8. Žalobce namítá, že žalovaný nesprávně posoudil otázku, zda se v řízení o jeho opakované žádosti o mezinárodní ochranu objevily nové skutečnosti, které by založily povinnost opětovného meritorního přezkumu. Žalovaný posoudil jím uvedené nové skutečnosti nesprávně, přestože mohou být relevantní pro udělení některé formy mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti musí žalovaný posuzovat z pohledu možných nových skutečností jak pro udělení azylu, tak pro udělení doplňkové ochrany. Zkoumat musí také to, zda se zásadním způsobem nezměnila situace v zemi původu žadatele. To však žalovaný neudělal. Neposoudil otázku změny bezpečnostní situace na Ukrajině, změny politické situace ani dopad nově uváděného trestního stíhání žalobce. Rozhodnutí žalovaného je v mnoha směrech neúplné a zjednodušené. Žalovaný bez odkazu na jakékoliv konkrétní zdroje dospěl k závěru, že k žádné azylově významné změně situace nedošlo. V tomto směru je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Zároveň řádně nezjistil skutkový stav.
9. Žalovaný považuje žalobní námitky za nedůvodné. Po zhodnocení obsahu výpovědi žalobce a jejím srovnání s tvrzeními, která uváděl v prvním řízení, žalovaný neshledal důvody pro opakované meritorní posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Žalobce neuvedl žádnou relevantní novou skutečnost. V podrobnostech odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí.

III. Posouzení věci krajským soudem

10. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba, ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání. Žalovaný s tímto postupem souhlasil a žalobce nevyjádřil svůj nesouhlas.
11. Žaloba *není důvodná*.
12. Podmínky přijatelnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu vymezuje § 11a odst. 1 zákona o azylu. Stanoví, že pokud cizinec podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo (1) nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a (2) zda cizinec uvedl (nebo se objevily) nové skutečnosti nebo zjištění, které (a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a (b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Podle § 10a odst. 2 zákona o azylu pak platí, že se

v případě nepřipustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany.

13. K připustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu se blíže vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96. Uvedl, že připustnost opakované žádosti je třeba posuzovat z pohledu existence možných nových skutečností a zjištění jak z pohledu azylu, tak z pohledu doplňkové ochrany. V této souvislosti upozornil, že i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či důvody, může splňovat podmínku připustnosti, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany (viz bod 18 citovaného rozsudku).
14. Rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany pak musí obsahovat odůvodnění o tom, že „1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany“ (bod 19 citovaného rozsudku).
15. Rozhodnutí žalovaného těmto požadavkům vyhovuje. Žalobce v řízení o své opakované žádosti neuvedl žádné *relevantní* nové skutečnosti, které měly žalovaného vést k opětovnému věcnému posouzení jeho žádosti. Svou novou žádost žalobce postavil na obavě z trestního stíhání v souvislosti s tím, že si nepřebíral písemnosti týkající se výkonu vojenské služby. Žalovaný má však pravdu, že totožné důvody žalobce uváděl již v řízení o jeho první žádosti. Pouze s tím rozdílem, že nyní již žalobci údajně chodí předvolání k soudu. Tato skutečnost však pro případnou důvodnost žalobcovy žádosti nehraje roli. Jak správně poznamenal žalovaný, *podstata azylového příběhu zůstává stejná*. Je jí obava z trestního stíhání. Její relevanci z pohledu možného udělení azylu nebo doplňkové ochrany již žalovaný posuzoval v rámci prvního řízení. To, že nyní je tato obava s ohledem na snahu doručit žalobci soudní obsílku aktuálnější, pro posouzení důvodnosti žádosti nehraje roli.
16. Trestní stíhání či uložení trestu za vyhýbání se výkonu vojenské služby bez dalšího není důvodem pro udělení azylu ani doplňkové ochrany. Relevanci by takové trestní stíhání mohlo mít v zásadě ve dvou případech. Zaprvé, pokud by žalobci hrozilo trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, v rámci kterého by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny. Zadruhé, pokud by trestní stíhání (nebo hrozící trest) za odepření výkonu vojenské služby bylo nepřiměřené či diskriminační (včetně případného nepřiměřeného trestání odepření výkonu vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského vyznání; viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015-24, a ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015-36).
17. Žalobce však nic takového netvrdil. Pouze obecně uváděl, že se obává trestního stíhání. Krajský soud zároveň zdůrazňuje, že u první žádosti svou neochotu účastnit se vojenského výcviku opíral o náboženské přesvědčení (tvrdil, že je adventistou sedmého dne a nemůže

vzít do ruky zbraň a účastnit se vojenských operací). V nynějším řízení však uvedl, že žádné náboženské přesvědčení nemá a výkonu vojenské služby se obává z důvodu obav o život. To však z pohledu mezinárodní ochrany není podstatné. Obecně vyjádřená obava z nasazení do bojů (aniž by krajský soud hodnotil, zda je tato obava důvodná nebo ne) v rámci ozbrojeného konfliktu nemůže vést k udělení mezinárodní ochrany. To platí i pro případný trest odnětí svobody v délce až 5 let hrozící za nenastoupení do vojenské služby. Jak navíc správně poukázal žalovaný, trest odnětí svobody na 2 až 5 let za nenastoupení vojenské služby ukrajinská legislativa zakotvovala již v době první žádosti žalobce. Z těchto důvodů krajský soud nepovažuje za relevantní nové skutečnosti ani případné změny v ukrajinské legislativě.

18. Žalobce tedy žádné relevantní nové skutečnosti neuvedl. Za těchto okolností nelze tvrdit, že by žalovaný nesprávně posoudil žalobcem uváděné skutečnosti a že měl žádost žalobce opakovaně meritorně posoudit.
19. Nedůvodná je i námitka žalobce ohledně nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného ve vztahu k hodnocení otázky změny poměrů na Ukrajině. Žalobce má sice pravdu, že žalovaný pouze stručně a bez odkazu na konkrétní informace ve zprávách o zemi původu žalobce konstatuje, že na Ukrajině nedošlo k žádné relevantní změně, která by mohla zakládat novou skutečnost. Nejedná se však o vadu, která by způsobovala nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného. *Žalobce totiž tento závěr žalovaného nekonfrontuje žádným tvrzením, které by vzbuzovalo pochybnosti o jeho správnosti.* Ani on sám neuvádí, že by na Ukrajině k určité změně došlo. Žalovanému proto nelze vytýkat, že otázku změny situace vyhodnotil nedostatečně či nesprávně. Závěr žalovaného má oporu v Informaci OAMP, která žádnou zásadnější změnu nedokumentuje.
20. Lze uzavřít, že žalovaný postupoval správně, pokud skutečnosti, které žalobce uváděl v novém řízení, nepovažoval za důvod pro nové meritorní posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Tyto skutečnosti nesplňují podmínky podle § 11a odst. 1 zákona o azylu. Zároveň rozhodl správně, pokud neshledal, že by na Ukrajině došlo k takové změně, která by mohla založit opodstatněnost nové žádosti žalobce. Rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti proto odpovídá zákonu.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

21. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
22. O návrhu na přiznání odkladného účinku krajský soud samostatně nerozhodl, protože bezodkladně rozhodl ve věci samé. Žalobci již nezasílal vyjádření žalovaného k žalobě. Oproti rozhodnutí žalovaného neobsahovalo žádnou novou argumentaci. Právo žalobce na kontradiktornost řízení proto nevyžadovalo, aby mu krajský soud vyjádření žalovaného přeposílal k replice.
23. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat*

vlastní zájmy stěžovatele. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 31. srpna 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce